

**ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΑΡΑΒΑ ΝΙΚΟΥ ΧΑΤΖΗΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΣΤΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ Κ. ΚΙΤΣΙΟΥ
22 Οκτωβρίου, 2017**

Εκ μέρους της Ομάδας Πρωτοβουλίας για την ανέγερση του μνημείου του Αγωνιστή της Ελευθερίας Γιάννη Κίτσιου, σας καλωσορίζω στην τελετή των αποκαλυπτηρίων και σας ευχαριστώ που τιμάτε με την παρουσία σας την εκδήλωση.

Ο Γιάννης Κωνσταντίνου Κίτσιος υπήρξε σε όλη του τη ζωή ένας φλογερός αγωνιστής της Ελευθερίας.

Γεννήθηκε το 1928 στον Καραβά.

Σε ηλικία 18 χρονών κατατάχθηκε στον Αγγλικό στρατό, από όπου απολύθηκε με το βαθμό του λοχία το 1949.

Η εθνική προσφορά του Γιάννη Κίτσιου αρχίζει το 1955. Έμπειρος καθώς ήταν, είχε πολλά να προσφέρει στον αγώνα. Η εκπαίδευση στα όπλα που είχε από τους Άγγλους στρέφεται, κατά ειρωνικό τρόπο, ενάντια στους ίδιους τους εκπαιδευτές του.

Μυήθηκε στην ΕΟΚΑ από το Σάββα Μαραγκό και ορκίστηκε στην Αχειροποίητο από το Φιλόθεο Χ' Δαμιανού στις 15 του Γεννάρη το 1955.

Πριν την άφιξη του Γρηγόρη Αυξεντίου στον Καραβά άνοιξε μια ταβέρνα, για να την χρησιμοποιεί σαν προκάλυμμα και ανέλαβε με τον συγχωριανό του Κώστα Ιωαννίδη την εκπαίδευση στα όπλα της ομάδας του Καραβά, που την αποτελούσαν κάπου 30 Καραβιώτες.

Συλλαμβάνεται τον Ιούνιο του 1957 και καταλήγει στα κρατητήρια του Περγάμου, απ' όπου ελευθερώθηκε στις αρχές του 1959 με τις συμφωνίες της Ζυρίχης και του Λονδίνου.

Η τουρκική ανταρσία του 1963 δεν άφησε αδιάφορο το Γιάννη Κίτσιο. Μόλις άρχισαν οι ταραχές, κατατάχθηκε σε ομάδες και τράβηξε για την Ομορφίτα. Οι συναγωνιστές του εμπυχώνονταν από τον ατρόμητο Γιάννη, ο οποίος μπήκε στην Ομορφίτα ανήμερα των Χριστουγέννων του 1963. Προέλασε μέχρι τον αστυνομικό σταθμό, διαλύοντας έτσι ένα σημαντικό θύλακα των Τουρκοκυπρίων και ελευθερώνοντας χιλιάδες Ελληνοκύπριους από τον αποκλεισμό στο ταραγμένο προάστιο.

Η προσφορά του Γιάννη Κίτσιου την περίοδο εκείνη συνεχίστηκε με τη συμμετοχή του στις ομάδες του Λυσσαρίδη στις μάχες του Πενταδάκτυλου, εκπαίδευση καταδρομών στον Άγιο Επιφάνειο, καθώς και με αναγνωρίσεις από τον Πύργο της Τυλληρίας μέχρι τον Λιμνίτη.

Στα χρόνια που ακολουθούν ο Γιάννης ενδιαφέρεται για τα κοινά. Εκφράζεται ανοικτά υπέρ του αείμνηστου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Αντιτίθεται στην ΕΟΚΑ Β και γίνεται γνωστός για τις πεποιθήσεις του. Έτσι, όταν ήρθε η αποφράδα εκείνη μέρα του πραξικοπήματος, ο Γιάννης είναι ανάμεσα σε κείνους που καταζητούνται.

Παγιδευμένος στον Καραβά, προσπαθεί να ξεφύγει τον κλοιό. Καταλήγει στη Λάπηθο, όπου περικυκλώνεται μέσα σε ένα παραλιακό κέντρο και συλλαμβάνεται στις 19 Ιουλίου. Ήταν άοπλος από πεποίθηση: Δεν ήθελε να στρέψει όπλο εναντίον άλλου Έλληνα. Μεταφέρθηκε στον αστυνομικό σταθμό Λαπήθου και ύστερα κλείστηκε στο Κάστρο της Κερύνειας.

Το επόμενο πρωί η εισβολή έχει ήδη αρχίσει. Τότε ο Χριστόφορος Λόντος διατάζει την απελευθέρωση όλων των κρατουμένων και ο Γιάννης με τρεις άλλους Καραβιώτες βρίσκονται να ψάχνουν για όπλα στη Γλυκιώτισσα. Συναντά τον Παυλή Τσιουρούτη και πηγαίνουν στον Άι Γιώργη και από εκεί προσπαθούν να μεταφερθούν με το αυτοκίνητο του στον Καραβά.

Στο Πικρό Νερό, δίπλα από το σημείο απόβασης, πέφτουν πάνω στους Τούρκους. Η φυγή είναι δραματική. Μόνο η εκπαίδευση του Γιάννη μπόρεσε να τους σώσει. Άριστος γνώστης της περιοχής, προχωρεί προς τον Καραβά. Περπατητοί φτάνουν στα Φτέρυχα, νυχτώνονται στον Άι Παύλο, ξημερώνονται στην Παλιά – βρύση, το κεφαλόβρυσσο του Καραβά.

Και ενώ προχωρούν συναντούν άλλους συγχωριανούς, πολίτες που αγωνιούν να αντισταθούν στους Τούρκους, οι οποίοι ενώνονται μαζί τους. Ο Γιάννης γίνεται ο φυσικός ηγέτης της ομάδας που ολοένα αυξάνεται. Ο έφεδρος ανθυπολοχαγός της 190 Μοίρας Πυροβολικού Σοφοκλής Νεοφύτου, που είχε έδρα την Αχειροποίητο, θέτει την ομάδα των κληρωτών υπό τις διαταγές του Κίτσιου και μπαίνει στο πλευρό του. Όλοι μαζί κατεβαίνουν στους Μύλους του Καραβά, που είχε μετατραπεί σε αυτοσχέδιο αρχηγείο της περιοχής.

Περιστοιχισμένος από τους άντρες του μπαίνει στους Μύλους. Με την λεβεντιά που τον χαρακτηρίζει, δηλώνει απερίφραστα:

- Που τα τωρά δαμέ διατάσσω εγώ.

Και αρχίζει την οργάνωση. Οι ομάδες γίνονται διμοιρίες και οι διμοιρίες λόχος, που αναπτύσσεται από το δρόμο που ενώνει τον Παλιόσοφο προς τα Φτέρυχα μέχρι τους Μότηδες, την Ελιά και τον Καλόμπορο και φτάνει μέχρι την θάλασσα. Οργανώνονται αποστολές εφοδίων. Στήνεται το αρχηγείο στο σπίτι του, στο χωριό Μότηδες.

Με την καθοδήγηση του Κίτσιου λαμβάνονται θέσεις μάχης. Τα πάντα ετοιμάζονται στην εντέλεια. Φροντίζει ακόμα και την τροφοδοσία, το μεγαλύτερο μέρος της οποία αναλαμβάνουν οι κόρες του.

Ο λόχος ξεπέρασε τα 150 άτομα κάθε ηλικίας και κάθε παράταξης. Αδελφωμένοι, όλοι έχουν έναν κοινό σκοπό:

Αγωνίζονται ενάντια στον κοινό εχθρό, τον Τούρκο εισβολέα.

Αλληπάλληλες προσπάθειες των Τούρκων επιδρομέων κατά τη διάρκεια της υποτιθέμενης εκχειρίας να προελάσουν προς τον Καραβά αποκρούστηκαν με σθένος. Ήταν ίσως η πρώτη οργανωμένη αντίσταση στον Αττίλα.

Η ηρωική αυτή αντίσταση δεν κάμφθηκε, ούτε όταν οι Τούρκοι επεδίωξαν να καταλάβουν τον Καραβά και να τον περιλάβουν στην πρώτη οριοθέτηση που έγινε στις 6 Αυγούστου.

Τα ξένα ειδησεογραφικά πρακτορεία μετέδιδαν στο παγκόσμιο για την αυτοσχέδια άμυνα των τοπικών δυνάμεων.

Οι κάτοικοι της κωμόπολης είχαν την ευκαιρία να αποχωρήσουν χωρίς θύματα. Και οι Τούρκοι πήραν ένα δείγμα της ελληνικής μαχητικότητας. Ακόμα και κατά τη μεγάλη τους επίθεση για κατάληψη του Καραβά και της Λαπήθου δεν κατάφεραν να σπάσουν τη γραμμή, αλλά την παρέκαμψαν από το βουνό και τη θάλασσα.

Ο λόχος έμεινε εκεί μέχρι τις 6 Αυγούστου. Μέχρι που ο Κίτσιος πήρε εντολές από το ΓΕΕΦ να υποχωρήσει. Και όταν αυτό έγινε, οι απώλειες ήταν μόνο δύο τραυματίες.

Αυτός ήταν ο Γιάννης Κίτσιος.

Όταν εμείς, απελπισμένοι τις φοβερές εκείνες ημέρες του Ιούλη δεχόμασταν τα ανελέητα κτυπήματα του Απίλλα, όταν προδομένοι αναζητούσαμε τους ηγέτες μας και εγκαταλειμμένοι υποκύπταμε στη μοίρα μας, ήρθε ο Γιάννης. Και όρθωσε υπερήφανο το ανάστημά του.

Ορθώθηκε σε πείσμα των πολλών, σε πείσμα των εχθρών, σε πείσμα των δεινών. Στάθηκε, οργάνωσε, εμπύχωσε, πολέμησε. Βρέθηκε στις επάλξεις και αγωνίστηκε υπέρ βωμών και εστιών. Με τις ελάχιστες δυνάμεις που κατάφερε να συγκροτήσει, τάχθηκε ανυποχώρητος υπερασπιστής των χωριών, των σπιτιών, των ιερών μας.

Τις τραγικές εκείνες ημέρες που ανεξίτηλες θα μείνουν στη μνήμη όσων τις έζησαν, ο Γιάννης Κίτσιος ήταν σαν να βγήκε μέσα από την Ιστορία τούτου του λαού, αποκατάστησε το παρελθόν και το τίμησε.

Επιτρέψτε μου να πω ότι, ως Καραβιώτες, είμαστε υπερήφανοι που για να κρατηθεί ο Καραβάς μας έδειξε πώς να πολεμούμε ένας Καραβιώτης.

Ως ελάχιστο δείγμα εκτίμησης προς την προσφορά του Γιάννη Κίτσιου και με σκοπό να μνημονεύεται η συμβολή του ως παράδειγμα φιλοπατρίας, ανδρείας και αγωνιστικότητας, ο τότε Πρόεδρος της Επαρχιακής Επιτροπής ΕΔΕΚ Κερύνηας πρότεινε την δημιουργία μνημείου προς τιμή του.

Η ύπαρξή του Μνημείου θα διδάσκει ακόμη ότι πάνω από τις κάθε είδους διαφορές που τυχόν μας χωρίζουν, πρέπει να τοποθετείται η πατρίδα.

Αυτό διδάσκει ο Γιάννης Κίτσιος και οι άνδρες του λόχου του με την αντίσταση που πρόβαλαν, αδελφωμένοι και ομόψυχοι, ανεξάρτητα πεποιθήσεων, ενάντια στον κοινό εχθρό.

Η ΕΕ ΕΔΕΚ Κερύνειας ομόφωνα δέχτηκε την εισήγηση και δημιουργήθηκε «Ομάδα Πρωτοβουλίας για την Ανέγερση Μνημείου του Γιάννη Κίτσιου» με συντονιστή τον εισηγητή της πρότασης.

Την Ομάδα Πρωτοβουλίας αποτελούν οι Γιώργος Νικολάου, Μάρω Χατζηστεφάνου, Λεύκος Ελευθερίου, Μάριος Χαραλαμπίδης, Παναγιώτης Γεωργιάδης, Ανδρέας Γ. Κίτσιος, (Εκπρόσωπος της οικογένειας), Χριστόφορος Χατζηγιάννης (Αρχιτέκτονας του έργου) και ο ομιλών ως Συντονιστής

Γνωρίζοντας την ευαισθησία την οποία διαχρονικά έχει δείξει ο Δήμος Έγκωμης στους αγώνες του λαού μας, υποβάλαμε αίτημα για παραχώρηση κατάλληλου χώρου για την ανέγερση Μνημείου. Ο δε Δήμος Έγκωμης με πρωταγωνιστή τον αγωνιστή Δήμαρχο Ζαχαρία Κυριάκου και ένθερμο συμπαραστάτη τον Δημοτικό Σύμβουλο Δημήτρη Σιεητάνη, ομόφωνα ενέκρινε και παραχώρησε τον ππέροχο αυτό χώρο εδώ, στο «Πάρκο των Ηρώων».

Σημειώνεται ότι το μπρούντζινο ανάγλυφο φιλοτέχνησε αφιλοκερδώς ο διεθνούς φήμης Κύπριος γλύπτης Νίκος Κοτζιαμάνης, τα αρχιτεκτονικά σχέδια επιμελήθηκε το μέλος ο Χριστόφορος Χατζηγιάννης με μηχανικό του έργου τον Γιώργο Κουντούρη.

Η συνδρομή του Παντελή Πασιά και της Ευαγγελίας Τζιρτζιπή ήταν καθοριστική.

Σημειώνεται επίσης ότι έχουν εισφέρει χρηματικά ποσά για την ολοκλήρωση του Μνημείου ο Δήμος Καραβά, που υποστηρίζει ομόφωνα και ανεπιφύλακτα την προσπάθεια της Ομάδας Πρωτοβουλίας, η ΕΕ ΕΔΕΚ Κερύνειας, το Συμβούλιο της Κοινότητας Μότηδες, ο Τάσος Πογιατζή, η Μαίρη, Νίκος και Λένος Λαζαρή, ο Λάμπρος Κλατσιάς, η Μαρία Σάββα, ο Λεύκος Ελευθερίου, οι Νίκος και Μάρω Χατζηστεφάνου και την οικογένεια του Αγωνιστή .

Μέσα από πολλές δυσκολίες και μακρόχρονες προσπάθειες φτάσαμε σήμερα στην ολοκλήρωση αυτού του μνημείου. Είναι για μας οφειλόμενη τιμή στον Αγωνιστή της Ελευθερίας Γιάννη Κωνσταντίνου Κίτσιο. Ήταν για την ομάδα Πρωτοβουλίας και για μένα προσωπικά ένα τάμα, μια οφειλή, ένα όραμα.

Θερμές ευχαριστίες εκφράζω εκ μέρους της Ομάδας Πρωτοβουλίας σε όλες και όλους που συνέβαλαν στη πραγματοποίηση αυτού του ονείρου.

Με το απέριπτο τούτο μνημείο τιμούμε έναν Αγωνιστή της Ελευθερίας και στο πρόσωπό του τιμούμε όλους εκείνους που πολέμησαν μαζί του. Όλους τους υπερασπιστές του Καραβά που συνένωσε και συγκρότησε σε μάχιμη δύναμη.

Τιμούμε ταυτόχρονα κάθε πατριώτη που αγωνίστηκε για να κρατηθεί ελεύθερη η πατρίδα μας, ανεξάρτητα από κομματική ή ιδεολογική τοποθέτηση.

Στις κρίσιμες στιγμές που περνά ο τόπος μας, εμείς, ταπεινοί τιμητές της προσφορά του Γιάννη Κίτσιου, υποσχόμαστε πως το παράδειγμά του δεν θα πάει χαμένο. Ενωμένοι κι εμείς, αδελφωμένοι και ομόψυχοι, θα ζούμε πάντα με το δικό του όνειρο, που δεν είναι άλλο από την επιστροφή μας στον Δήμο μας, τον Καραβά.